

ki bodo omogočale centralizirano ravnanje z nepremičnim premoženjem države, s čimer bosta omogočena tudi večji nadzor in transparentnost na navedenem področju.

### **13) UPRAVLJANJE IN GOSPODARJENJE Z DRŽAVNIM PREMOŽENJEM:**

Sprašujete nas kakšno je stanje in kaj bomo storili v SDH glede upravljanja in gospodarjenja z državnim premoženjem v 120 družbah, kjer je ca. 100.000 zaposlenih, kjer vrednost lastniških deležev znaša ca. 11 mrd EUR?

Upravljanje s kapitalskimi naložbami v posredni in/ali neposredni lasti Republike Slovenije na novo ureja Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14, v nadaljevanju ZSDH-1), ki velja od 26. 4. 2014.

Z zakonom se ločuje funkcije države kot lastnice kapitalskih naložb od ostalih funkcij države, s čimer se posledično preprečuje nasprotje interesov, izkrivljanje konkurence na trgih in neenakopravno obravnavo gospodarskih družb. Zelo pomembno je tudi koncentrirano upravljanje naložb, ki so v lasti Slovenskega državnega holdinga (v nadaljevanju: SDH) in naložb Republike Slovenije ter KAD, s katerimi upravlja in izvaja glasovalne pravice SDH, in sicer s ciljem doseganja stabilnega lastništva, optimizacije stroškov upravljanja in dolgoročnega maksimiranja donosnosti in vrednosti teh naložb za doseganje gospodarskih in razvojnih ciljev ter ciljev javnega interesa. Vse to zahteva tudi pregleden sistem upravljanja naložb, ki so v lasti SDH in naložb Republike Slovenije ter KAD, ki ga ZSDH-1 zagotavlja z jasno razdelitvijo pristojnosti in odgovornosti ter z uveljavljanjem ukrepov, ki omejujejo tveganja za korupcijo in druga neetična in nedovoljena ravnanja in vplivanja ter krepijo skladnost poslovanja, sledljivost in odgovornost pri sprejemanju odločitev.

Za doseganje navedenih ciljev je bilo, tudi v sodelovanju s Komisijo za preprečevanje korupcije, oblikovano pregledno imenovanje strokovnega nadzornega sveta in uprave SDH, zagotavljanje demokratičnega nadzora ter preglednost, odgovornost in preprečevanje korupcijskih tveganj. S predlogom postopka imenovanja in sestave nadzornega sveta SDH se poveča njegova neodvisnost, zagotovi ravnanje v interesu SDH in Republike Slovenije, obvladuje tveganje nasprotja interesov in zagotovi strokovna sestava nadzornega sveta. Tako oblikovan nadzorni svet zagotavlja tudi vzpostavitev neodvisne in strokovne uprave SDH, ki jo nadzorni svet imenuje na podlagi mednarodnega razpisa ali sodelovanja z mednarodno kadrovske agencijo. Za zagotovitev neodvisnih in strokovnih članov nadzornih svetov družb s kapitalsko naložbo države uprava imenuje tričlansko kadrovske komisijo, ki jo morajo sestavljati strokovnjaki za korporativno upravljanje, upravljanje človeških virov in delovanje nadzornih svetov. Ta komisija izvede razpisne postopke pridobivanja kandidatov, postopke vrednotenja kandidatov ter postopke njihove akreditacije na podlagi meril in postopkov ugotavljanja primernosti, ki jih določi uprava in so objavljeni na spletni strani SDH, torej vnaprej znani, kar zagotavlja preglednost. Za dodatno zagotovitev preglednosti in krepitev demokratičnega nadzora nad poslovanjem SDH je v zakonu med organe SDH dodan Ekonomsko-socialni strokovni odbor, ki je posvetovalno telo uprave SDH, sestavljen iz sedmih predstavnikov sindikalnih zvez, ki so članice Ekonomsko-socialnega sveta. Poleg tega se lahko seje nadzornega sveta SDH udeležijo predsednik komisije državnega zbora za nadzor javnih financ ter ministra za finance in gospodarstvo, vendar nimata glasovalnih pravic oziroma možnosti vplivanja na odločitve nadzornega sveta. Zelo pomembna je tudi razširitev pristojnosti računskega sodišča na družbe, v katerih ima SDH neposredno ali posredno prevladujoč delež glasovalnih pravic.



SDH je nastal s prevzemom pristojnosti in obveznosti SDH s strani družbe SOD z dnem uveljavitve ZSDH-1. Vlada je ob tem sprejela nov statut, SDH pa je na njegovi podlagi oblikoval tudi ESSO. SDH je do danes med drugim uredil z ZSDH-1 predpisano upravljanje vseh kapitalskih naložb DSU, odplačal delež DSU v PDP, izpolnil dolžnost uporabe protikorupcijske klavzule in javnih objav, imenoval revizijsko komisijo in komisijo za tveganja nadzornega sveta SDH ter kadrovske komisije in objavil razpis za izbor pooblaščenca za skladnost poslovanja in integriteto. Pripravil je tudi kodeks korporativnega upravljanja, politiko upravljanja naložb, postopkovnik prodajnega procesa naložb in pravilnik upravljanja s tveganji.

ZSDH-1 v 4. členu določa, da so cilji upravljanja naložb povečevanje vrednosti naložb, zagotavljanje čim višjega donosa za lastnike in uresničevanje drugih morebitnih strateških ciljev v naložbah, ki so opredeljene kot strateške z akti upravljanja. Podrobni cilji upravljanja posamezne naložbe bodo določeni s strategijo upravljanja naložb glede na vrsto posamezne naložbe. Določitev ciljev je torej pomembna za vrednotenje dela SDH, določeni pa morajo biti tako, da zagotavljajo vzdržno povečevanje vrednosti naložb Republike Slovenije, hkrati pa upoštevanje morebitnih neekonomskih ciljev strateških naložb.

Ključni dokument za učinkovito upravljanje naložb države bo torej strategija upravljanja kapitalskih naložb. ZSDH-1 določa, da mora vlada pripraviti strategijo upravljanja kapitalskih naložb, ki bo vse naložbe Republike Slovenije razvrstila na strateške, pomembne in portfelijske. Poleg tega mora opredeliti razvojne usmeritve Republike Slovenije kot delničarke ali družbenice družb in posamezne strateške cilje, ki jih Republika Slovenija želi uresničiti z vsako naložbo, opredeljeno kot strateško. Strategija bi morala biti glede na zakonska določila sprejeta že v prejšnjem mandatu Državnega zbora, zato se vlada, ki jo mora pripraviti in predložiti v sprejem Državnemu zboru, zavezuje, da jo bo pripravila čim prej in z največjo možno skrbnostjo, enako pa velja tudi za imenovanje članov novega nadzornega sveta.

Glede navajanja konkretnih podatkov pojasnjujemo, da SDH v tem trenutku, po odprodaji deležev v družbi Aerodrom Ljubljana, upravlja s 113 kapitalskimi naložbami v družbah v neposrednem lastništvu RS oziroma SDH, od katerih jih je 21 v stečaju, likvidaciji ali zapiranju, poleg tega pa po uveljavitvi EZ-1 z družbami Eles, Sodo in Borzen upravlja Ministrstvo za infrastrukturo. V družbah, ki so v upravljanju SDH, je bilo, po trenutno razpoložljivih podatkih, v letu 2013 zaposlenih približno 70.000 ljudi (na ravni skupin), vrednost lastniških deležev pa je po revidiranih poslovnih izkazih na dan 31.12.2013 znašala 11,2 milijard EUR (merjeno s knjigovodsko vrednostjo teh deležev). Po pregledu revidiranih poslovnih rezultatov za leto 2013 ugotavljamo, da se donosnost portfelja kapitalskih naložb države izboljšuje že tretje leto zapored. Donosnost portfelja neposrednih kapitalskih naložb RS se je v letu 2013 tako povišala za dodatne 1,4 odstotne točke, na 1,7 %, medtem ko je donosnost portfelja naložb v neposredni lasti SDH znašala že zelo solidnih 8,6 %. Rezultat je posledica vrste ukrepov, ki jih država oziroma upravljavec državnega premoženja lahko sprejme skladno z veljavno zakonodajo, ki sicer preprečuje neposredno vmešavanje lastnika v delo uprav posameznih družb, omogoča in celo nalaga pa ji vestno in temeljito nadzorovanje poslovanja, izdajanje priporočil, ki družbe usmerjajo k dobrim praksam korporativnega in družbeno odgovornega upravljanja. V zvezi s tem je državni upravljavec v zadnjih letih posodobil in poostril pregled nad poslovanjem družb, jim posredoval vrsto priporočil, izvajal izobraževanja za nadzornike državnih družb in drugih ter v nemalo primerih prevetрил sestavo nadzornih svetov z namenom uravnovešenosti članstva po strokovnih kompetencah in skladno z načelom »fit and proper«. Rezultati poostreženega nadzora nad družbami in strmenja k čim boljšim poslovnim rezultatom, ki so dolgoročno tudi pogoj za čim višjo zaposlenost, kar je tudi eden izmed ključnih ciljev ekonomske politike države, so tako vidni že danes, z nadaljevanjem takega dela in izboljšanjem splošnega gospodarskega okolja pa pričakujemo, da se bo ta trend nadaljeval tudi v prihodnosti.



Z izboljšanjem rezultatov je povezan tudi dividendni »izplen«. Znesek dividend RS je v zadnjih letih postopoma naraščal: leta 2011 (za poslovno leto 2010) so dividende RS znašale 68,8 milijonov EUR, leta 2012 148 milijonov EUR (opomba: izreden znesek zaradi dodatnih dividend treh družb konec leta 2012), leta 2013 107 milijonov EUR, leta 2014 pa že 133 milijonov EUR. Podobno so v naraščanju tudi dividende družb v lasti SDH (21 mio EUR, 32 mio EUR, 35 mio EUR po letih 2012, 2013 in 2014). Dividendna donosnost kapitala je v letu 2013 pri družbah v lasti RS tako znašala 1,6 %, pri čemer je potrebno izpostaviti, da je pri tem izračunu upoštevan tudi 2,4 milijardni kapital treh podržavljenih bank konec leta 2013, sicer bi dividendna donosnost kapitala znašala 2%. Pri naložbah SDH je v letu 2013 dividendna donosnost kapitala znašala že 5,3%. Pri dividendni politiki pa država oziroma državni upravljavec kljub vsemu mora upoštevati tudi prihodnje cilje in razvojne potrebe posameznih družb in s tem stremi k dolgoročnemu razvoju družb in s tem povezano prihodnjo rastjo zaposlovanja.


#### 14) STANJE KREDITOV V BANKAH:

Ministrstvo za finance s temi podatki ne razpolaga. Predlagamo, da se v zvezi z vprašanji pod to točko obrnete na Banko Slovenije.

Ministrstvo za finance pripravlja rešitve za stabilnost javnih financ, ki bo omogočal, tako gospodarstvu, kot tudi državnim organom, uravnotežen razvoj. Celostne rešitve ne bomo dosegli zgolj s spremembo ali dopolnitvijo enega zakona, temveč moramo sistemsko rešiti mnoga področja, ki zadevajo porabo javnih financ, upravljanje s premoženjem in učinkovito davčno politiko.

Poleg projektov in zakonov, ki so v pristojnosti Ministrstva za finance, Vlada RS pripravlja tudi druge zakone in rešitve, za katere verjamemo, da bodo v prihodnjem obdobju prinesle prave rezultate.

S spoštovanjem,

  
dr. Dušan Mramor  
minister



V vednost:

- Kabinet predsednika vlade ([gp.kpv@gov.si](mailto:gp.kpv@gov.si);) )
- Ministrstvo za javno upravo ([gp.mju@gov.si](mailto:gp.mju@gov.si); oz. [gp.mnz@gov.si](mailto:gp.mnz@gov.si);) )